

Lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta (HE 2/2026)

Tekonivelsairaala Coxa Oy kiittää sosiaali- ja terveysvaliokuntaa mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta (HE 2/2026). Coxa on julkisomisteinen terveydenhuollon yhtiö, joka tuottaa omistajilleen (viidelle hyvinvointialueelle) näiden lakisääteiselle järjestämisvastuulle kuuluvaa tekonivelkirurgiaa.

Coxa on perustettu v.2002, Euroopan suurin tekonivelleikkauksiin keskittynyt sairaala ja Suomessa myös vaativan tekonivelkirurgian keskus. Toiminnan keskittämisen hyötyinä on osaamisen kasvattaminen, kustannustehokkuus, tuottavuus ja korkea laatu. Teemme lähes kolmanneksen Suomen tekonivelkirurgiasta, olemme hyvinvointialueille tärkeä tuki hoitotakuiden ylittävässä jonotilanteessa. Leikkasimme 9430 niveltä v.2025 ja maksamme tuloksesta osinkoa omistaja-alueille.

Lausuntomme

Haasteemme on se, että sidosyksiköt eivät voi osallistua alle 10% omistavien osakkaidensa järjestämiin palvelujen kilpailutuksiin hankintalain 15 §:n mukaisesta sidosyksiköihin sovellettavasta matalasta ns. ulosmyyntirajasta johtuen. Coxa ei voi osallistua hyvinvointialueiden tekonivelkirurgiaa koskeviin tarjouspyyntöihin matalan hankintarajan vuoksi. Samaan aikaan lakiin liittyen emme voisi hankkia palveluja sister-asemassa olevilta toimijoilta ilman kilpailutusta. Jos kilpailutamme palvelut, emme tulisi saamaan esim. Fimlabilta laboratoriopalveluja, koska he eivät voi vastata tarjouspyyntöön matalan ulosmyyntirajan vuoksi. Eikä markkinassa toimivat yksityiset palvelutuottajat pysty tarjoamaan ympärivuotista laboratoriopalvelua verikeskuksineen. Muutos ei lisää kilpailua ja on uhka toiminnallemme, potilasturvallisuudelle.

Sister-asema: Hankinnat sisaryhtiöiltä erikoissairaanhoidon vaativiin palveluihin ovat välttämättömyys potilasturvallisuus huomioiden. Esim. ympärivuorokautiset laboratoriopalvelut veripalveluineen.

Tilanne tulee johtamaan hyvinvointialueiden osalta koko sote-uudistuksen tavoitteiden vastaiseen lopputulokseen: palvelutuotannon kustannusten kasvuun, tehottomampaan palvelutuotantoon sekä palveluiden saatavuuden ja jatkuvuudenhallinnanvaarantumiseen. Lakimuutoksella aiheutettaisiin merkittäviä haittoja, hyvinvointialueiden toimintaedellytyksille ilman, että kilpailu markkinoilla lisääntyisi.

Ratkaisuehdotukset

- Lakimuutosta ei sovelleta sellaisiin sidosyksiköihin, jotka tuottavat niissä määräysvaltaa käyttäville hankintayksiköille näiden järjestämisvastuulle kuuluvia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita. Potilasturvallisuus!
- Sidosyksiköiden ulosmyyntiraja tulee nostaa 20 prosenttiin, joka vastaa hankintadirektiivin tasoa ja yleistä eurooppalaista oikeuskäytäntöä.